

Etiska rådet för insamling av gåvor

Beslut i ärende 2020-02

2020-04-03

Anmäld organisation: Cancerfonden

Anmälare: Privatperson

Uttalande

*Etiska rådet för insamling av gåvor (Rådet) finner **inte** att den av Rådet prövade åtgärden strider mot Giva Sverige Kvalitetskod (Kvalitetskoden).*

Bakgrund

Cancerfonden har fått en gåva i form av aktier av en privatperson. Tvist har uppstått rörande gåvans giltighet och i vilken utsträckning gåvogivaren var vid sina sinnens fulla bruk vid gåvotillfället.

Anmälan

Anmälaren har anfört att gåvan är ett resultat av ett bedrägeri. Anmälaren har velat träffa representanter för Cancerfonden i ledande befattningar. Dessa har alla hänvisat till Cancerfondens ombud i frågan.

Insamlingsorganisationens yttrande

Cancerfonden har i huvudsak anfört följande. 2017 kontaktades Cancerfonden av ett juridiskt ombud som företrädde en privatperson som ville skänka en gåva till Cancerfonden.

Då gåvan utgjordes av en större post värdepapper kopplade Cancerfonden i sin tur in sitt juridiska ombud/advokat för hantering av mottagande av gåvan. Förutom formerna för mottagandet utredde Cancerfondens advokat även om det förelåg

några juridiska hinder för mottagande av gåvan samt om givaren vid gåvotillfället var vid sina sinnens fulla bruk. Några hinder för mottagande av gåvan ansågs inte föreligga, och givaren ansågs även vara vid sina sinnens fulla bruk. Gåvobrev upprättades därför i oktober 2017 och gåvan överfördes till Cancerfonden i samband med detta. Fem månader senare, i mars 2018, träffades företrädare för Cancerfonden, givarens juridiska ombud och Cancerfondens advokat hemma hos givaren för att tacka för gåvan och underteckna en bekräftelse på mottagandet av gåvan. De närvarande personerna uppfattade samtliga att givaren var klar och tydlig i sin vilja att skänka gåvan i form av värdepapper till Cancerfonden. Givaren avled i september 2018. Därefter har Cancerfonden och Cancerfondens advokat kontaktats av anhöriga till dödsbodelägare som begärt att få ut handlingar, vilket tillgodosetts av Cancerfonden avseende för saken relevanta delar. Samma anhöriga har även velat träffa ledande befattningshavare för Cancerfonden. Cancerfonden har dock avböjt direkta möten med dessa personer och hänvisat sin advokat i den delen, främst mot bakgrund av att advokaten givits förtroende att företräda Cancerfonden i dessa frågor, att hen varit insatt i ärendet från början samt att dödsboet i övrigt hanteras en boutredningsman.

Rådets bedömning

Rådet konstaterar att Rådet har att pröva om de anmälda åtgärderna kan prövas enligt Kvalitetskoden, och om de i så fall är förenliga med denna.

Det måste understrykas att en gåva eller ett testamente är en frivillig handling där gåvogivarens/testators vilja är avgörande och måste respekteras, se *Övergripande riktlinjer för insamling av gåvor punkt 1* i Kvalitetskoden samt Cancerfondens insamlingspolicy 4.1.

I vilken utsträckning en gåva eller ett testamente av något skäl är ogiltigt, t.ex. på grund av förfalskning eller motsvarande, är inte upp till Rådet att avgöra. Detta måste prövas av allmän domstol.

När det gäller frågan om vem eller vilka som ska ha kontakt med personer, som exempelvis vill göra gällande att en gåva till en insamlingsorganisation av något skäl är ogiltig, måste det vara upp till insamlingsorganisationen att själv avgöra vem som ska företräda insamlingsorganisationen i den delen. Rådet finner inte skäl att rikta kritik mot det förfaringsätt som Cancerfonden tillämpar.

Mot bakgrund av vad som anförts ovan kan rådet inte finna att Cancerfonden har agerat i strid mot Kvalitetskoden och god insamlingssed.

Rådet kan dock konstatera att Cancerfonden insamlingspolicy är daterad den 30 april 2018. Då organisationernas insamlingspolicy ska uppdateras varje år finner Rådet skäl att rikta kritik mot Cancerfonden i denna del. Rådet finner dock inte skäl att meddela Cancerfonden *anmärkning* eller *varning* i denna del.

Tobias Eltell, ordförande. Véronique Lönnerblad, Peter Moilanen och Per Leander.

Beslutet är enhälligt.

Föredragande: Charlotte Rydh